

**DUES LOCALITATS CATALANES DE *CENCHRUS INCERTUS* M. A. CURTIS
GRAMÍNIA NOVA PER A LA PENÍNSULA IBÈRICA**

Two catalan localities of *Cenchrus incertus* M. A. Curtis,
a new grass from the Iberian Peninsula

Francesc Torrella	<i>Departament de Microbiologia Facultat de Ciències Nova Universitat Autònoma de Barcelona</i>
Ramon M. Masalles i Josep M. Camarasa	<i>Departament de Botànica Facultat de Ciències Universitat de Barcelona</i>

[Rebut: desembre, 1973]

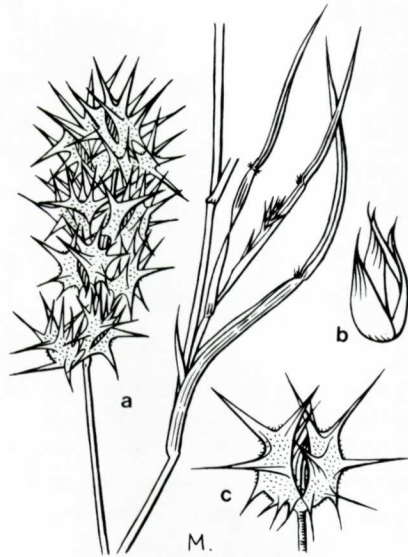
* * *

ABSTRACT

Two records from Catalonia of an American grass (*Cenchrus incertus* M. A. Curtis) are reported. They are the first Iberian records and, probably, the first European records too.

Cenchrus incertus M. A. Curtis és una gramínia anual, de tiges decumbents de fins a 40 cm de llarg, amb arrels adventícies als nusos. Les espigues, llargament exsertes, tenen les espiguetes pedicel·lades i dotades d'un involucre breument pilós armat d'espines rígides, connades i glabres. Aquestes espines, que donen a les espiguetes de *C. incertus* un aspecte semblant al dels fruits de *Tribulus terrestris*, representen un poderós instrument de disseminació i, alhora, de protecció enfront dels herbívors.

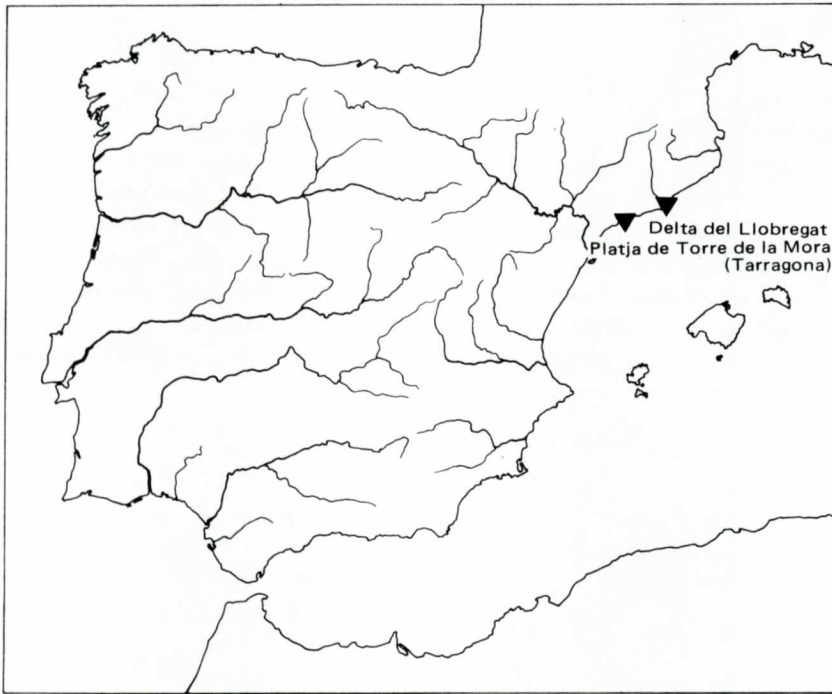
Aquesta espècie, originària del sud-est dels Estats Units, ha estat trobada pels autors, com a adventícia, en dues localitats catalanes que, molt possiblement, són les primeres d'Europa d'on és coneguda.

Cenchrus incertus: a. [x 2], b. espigueta i c. involucre [x 2,5]. (Dibuix de M. MASCLANS)

C. incertus: a. [x 2], b. spikelet and c. involucre [x 2,5]. (Drawing by M. MASCLANS)

Un de nosaltres (TORRELLA) trobà primerament exemplars de *C. incertus* la primavera de 1972 a la platja de la Torre de la Mora, prop de Tarragona. Pogué establir amb relativa facilitat que es tractava d'una espècie del gènere *Cenchrus* L. i després de consultar tota la bibliografia al seu abast i els herbaris de l'Institut Botànic de Barcelona (BC), del Departament de Botànica de la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona (BCC) i de l'Institut de Botanique de la Université des Sciences et Techniques du Languedoc de Montpellier (MPU) pogué concloure que es tractava d'una espècie americana d'aquest gènere. El Departament d'Agrostologia del National Museum of Natural History de la Smithsonian Institution de Washington, on foren enviats

Localitats de *Cenchrus incertus* aportades pels autors
Records of *C. incertus* apported by the authors

exemplars recollits a la Torre de la Mora, ho confirmà i determinà aquests exemplars com a corresponents a l'espècie *Cenchrus incertus* M. A. Curtis. Més recentment, dos de nosaltres (CAMARASA i MASALLES) hem trobat, per segona vegada en terres catalanes, *C. incertus*, concretament a les platges del delta del Llobregat, prop de l'estany de la Ricarda, en un hàbitat idèntic al de la Torre de la Mora: amb els sòls sorrencs, trepitjats, amb vegetació escassa, no rarament a les mateixes dunes de la platja.

Pel que fa a la fenologia, *C. incertus* ha estat observat en ambdues localitats ja fructificat al començament de tardor; en la primera, a més, hom ha observat que el seu període vegetatiu va de la primavera a la tardor i que floreix generalment pel juny. D'altra banda sembla tractar-se en tots dos casos d'una espècie introduïda recentment i en plena fase de colonització. La seva aparició successiva en dos indrets de les nostres costes relativament allunyats l'un de l'altre i la seva facilitat de disseminació fan preveure que aquesta adventícia no trigarà gaire a ocupar un lloc estable en la nostra flora.

Si hem de creure les referències bibliogràfiques al nostre abast, les localitats aportades són les primeres conegudes a Europa per a *C. incertus*. Ni una sola de les flors europees actuals registra cap espècie d'aquest gènere. Només HEGI² indica la pre-

sència de *C. tribuloides* a l'Europa mitjana com a adventícia, i MULLENDERS⁵ la de *C. pauciflorus* a Bèlgica.

Tanmateix, LAMBINON⁴, que cita per primera vegada la presència a Bèlgica, en uns enderroc prop de Lieja, de *C. pauciflorus* Benth., en recull la presència com a adventícia a l'Àfrica del Sud, Alemanya, Austràlia occidental i meridional, Sicília, Suècia i Suïssa. Segons LAMBINON, però, els autors europeus han confós sovint aquestes dues espècies i moltes citacions, si no totes, de *C. tribuloides* L. corresponen en realitat a *C. pauciflorus* Benth.

Atesa la informació de què disposem, doncs, podem afirmar que, possiblement, les dues localitats catalanes són les primeres conegudes a Europa. En tot cas no sembla dubtós que siguin, si més no, les primeres conegudes a la Península Ibèrica.

BIBLIOGRAFIA

1. FERNAL, M. E. 1950. "Manual of Botany". American Company, New York.
2. HEGI, G. 1936. "Illustrierte Flora von Mitteleuropas". J. F. Lehmanns Verlag, München.
3. HITCHCOCK, A. S. 1950. "Manual of the Grasses of the United States". New York.
4. LAMBINON, J. 1959. "Contribution à l'étude de la flore adventice de la Belgique. II. Étude sur diverses Gramineae". *Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique*, 91 (2): 179-195. Bruxelles.
5. MULLENDERS, W. et al. 1967. "Flore de la Belgique, du nord de la France et des régions voisines". Editions Desoer, Liège.